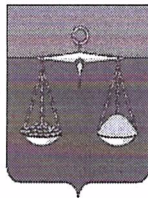

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ ТЮЛЯЧИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

ТЕЛӘЧЕ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

« 09 » декабрь 2020

с. Тюлячи

№ 543

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль Программасын расларга

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2006 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрэндәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты,

КАРАР БИРӘ:

1. «2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль Программасын, кушымта нигезендә, расларга.
2. Әлеге карар гамәлдәге законнар нигезендә үз көченә керә.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенәң социаль мәсьәләләр буенча урынбасары Д.С. Гыйниятуллинга йөкләргә.

Житәкче

И.Х. Хәמידуллин

Татарстан Республикасы
Теләче муниципаль районы
Башкарма комитетының
2020 елның 9 декабрендәге
543 номерлы карарына кушымта

**«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы
мәгарифен үстерү» муниципаль Программасы**

1. Программа Паспорты

Программаның исеме	«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль Программасы (алга таба текст буенча - Программа)
Программаны төп эшләүчеләр	МКУ «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» (алга таба-Мәгариф бүлеге)
Программаның максаты	Укучыларның сәламәтлеген ныгыту, белем бирү процессының куркынычсыз шартларын булдыру, белем бирү хезмәтләрен сыйфатын күтәрү, һәркем өчен мөмкин булуын тәмин итү
Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләпләре нигезендә һәркем өчен мөмкин булган сыйфатлы гомуми белем алу гарантияләрен тәмин итү; - яңа белем бирү технологияләрен һәм уку процессын оештыру принципларын гамәлгә кертү; - мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә балаларны колачлау, чиратларны бетерү; - мөмкинлекләре чикләнгән балалар, инвалид балалар өчен гомуми белем алу өчен шартлар тәмин итү; - мәктәп укучыларына сыйфатлы туклану өчен шартлар тәмин итү; - укучыларда сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләрен формалаштыру; - сәләтле балаларны ачыклау, аларга ярдәм итү һәм озатып бару муниципаль системасын камилләштерү; - мәктәпләрдә иң яхшы педагогларны саклап калу өчен мораль һәм матди стимуллар системасын формалаштыру, яшь белгечләрне жәлеп итү; - мәгариф хезмәткәрләренең өзлексез һөнәри үсеше өчен шартлар тудыру; - белем бирү учреждениеләрендә янғын һәм террорчылыкка каршы куркынычсызлыкны тәмин итү; - гомуми белем бирү учреждениеләрендә кадрлар ресурслары белән идарә итү буенча нәтижәсез чыгымнарны һәм сыйныфларның уртача тулылыгын киметү, белем бирү учреждениеләре чөптәрен оптимальләштерү; - гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартларын тормышка ашыру; - тәрбия эшенең муниципаль системасын үстерү; үткәрелә торган профилактик эшнең сыйфатын күтәрү
Программаны тормышка ашыру сроклары	2021-2023 еллар
Ярдәмче программалар исемлегенә	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2021-2023 елларга мәктәпкәчә белем бирүне үстерү. 2. 2021-2023 елларга гомуми белем бирүне үстерү. 3. 2021-2023 елларга өстәмә белем бирүне үстерү.

	4. 2021-2023 елларга әлеге өлкә хезмәткәрләренең һөнәри һәм югары уку йортыннан соңгы белемнәрен үстерү һәм квалификацияләрен күтәрү
<p>Еллар һәм чыганақлар буенча бүленеп, Программаны финанслау күләме</p>	<p>2021-2023 елларда программаны финанслауга 909924,40 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча: 2021 ел - 303154,80 мең сум; 2022 ел - 302311,30 мең сум; 2023 ел - 304458,30 мең сум.</p> <p>2021-2023 елларга Программаны финанслау күләме Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 13748,30 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча-13748,30 мең сум: 2021 ел - 953,60 мең сум; 2022 ел - 3986,10 мең сум; 2023 ел - 8808,60 мең сум.</p> <p>2021-2023 елларга Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән Программаны финанслау күләме 876966,20 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2021 ел - 302201,20 мең сум; 2022 ел - 298325,20 мең сум; 2023 ел - 295649,70 мең сум.</p> <p>Программаны финанслау күләме фаразланган характерда һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Теләче муниципаль районы Советы карары нигезендә төгәлләштереләчәк</p>
<p>Елларга бүленеп программаның максатларын һәм бурычларын (нәтижәләрен бәяләү индикаторлары) тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижәләре</p>	<p>Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә урнаштыру буенча чиратта теркәлгән 3 яшьтән 7 яшькә кадәрге балаларга федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләпләренә туры килә торган мәктәпкәчә белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында мәктәпкәчә белем алу мөмкинлеге биреләчәк.</p> <p>Мәктәп яшендәге балаларга гомуми белем бирүнең һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез дәүләт гарантияләрен үтәү тәэмин ителде.</p> <p>Инвалид балаларга дистанцион, махсус (коррекцион) яки инклюзив белем бирү рәвешендә гомуми белем бирү программаларын үзләштерү мөмкинлеге биреләчәк.</p> <p>Укучылар, яшәү урынына карамастан, заманча уку шартлары белән тәэмин ителәчәк.</p> <p>Педагогларга өзлексез һөнәри үсеш мөмкинлеге биреләчәк.</p> <p>Укучыларның милли мониторингларда нәтижәләре яхшырачак (укучыларның башлангыч, төп, урта гомуми белем программаларын үзләштерүгә әзерлеге).</p> <p>Белем бирү киңлегенең бердәмлеге тәэмин ителәчәк.</p> <p>Өстәмә белем бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтү сыйфаты да артачак.</p> <p>Баланың социаль актив шәхесен формалаштыруга юнәлдерелгән заманча белем бирү программаларын гамәлгә кертү тәэмин ителгән.</p> <p>Өстәмә белем бирү хезмәтләре белән укучыларның да өлеше артачак.</p> <p>Белем бирү оешмаларында белем бирү процессын оештырганда заманча белем бирү технологияләрен куллану киңя.</p> <p>Мөмкинлекләре чикләнгән балаларны уку тәэмин итәчәк.</p> <p>Дәрестән тыш һәм мәктәптән тыш эшчәнлекнең төрле формаларында эшләүче балалар һәм яшүсмерләр саны артачак.</p> <p>Белем бирү сыйфатын тышкы бәяләү механизмнары гамәлдә булчак</p>

1.1. Программаны тормышка ашыру өлкәсенә гомуми характеристикасы

Гомуми белем бирү Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында яшәүчеләр өчен сыйфатлы мәктәпкәчә, гомуми һәм өстәмә белем алу өчен нигез булып тора. Аны алга таба яңарту һәм үстерү тулаем мәгариф тармагының нәтижеләлеген тәмин итәргә, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы гражданның белем бирү ихтыяжларын канәгатьләндерү өчен мөмкинлекләр булдырырга һәм киңәйтәргә тиеш.

Соңгы елларда «Мәгариф» милли проектын һәм мәгарифне модернизацияләү комплекслы проектын гамәлгә ашыру белән бәйле рәвештә, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында гомуми белем бирүне үстерүгә шактый зур финанс чаралары бүлөп бирелде.

Мәгарифкә чыгымнарны арттыру мәгариф бирү шартларының сизелерлек үзгәрүенә һәм педагогик кадрларның квалификация дәрәжәсен күтәрүгә китерде. Район мәктәпләрендә матди база сизелерлек яхшырды: заманча уку кабинетлары сатып алынды, барлык мәктәпләр дә заманча компьютерлар белән тәмин ителде, Интернет челтәренә тоташтырылды. Мәгариф учреждениеләрендә куркынычсыз шартлар булдыру, белем бирү учреждениеләренә матди базасын ныгыту буенча зур эш башкарылды.

Гомуми белем бирү шартларына карата заманча таләпләр барлык укучыларга да сәламәтлек саклау һәм куркынычсызлык гарантияләрен тәмин итү, белем бирү процессын заманча уку жиһазлары һәм квалификацияле педагогик кадрлар белән тәмин итү, кулланучыларның яшәу урынына бәйсез рәвештә сыйфатлы белем бирү учреждениеләре санын арттыру күздә тотыла.

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль Программасы мәгариф өлкәсендә белем бирү структурасында, эчтәлегендә һәм технологияләрендә үзгәрешләренә, мәгариф эшчәнлегенә субъектларының оештыру-хокукый рәвешләрен һәм финанс-икътисади механизмнарын чагылдыра торган өстенлекле бурычларны хәл итүгә юнәлдерелгән чаралар комплексыннан гыйбарәт һәм анда түбәндәгеләр карала:

- гомуми белем бирүнең инновацион характерын тәмин итү;
- өзлексез белем бирү, профессиональ кадрларны әзерләү һәм яңадан әзерләү буенча заманча система булдыру;
- белем бирү сыйфатын бәяләү механизмнарын формалаштыру;
- ачыклык, объективлык, үтә күренмәлек, ижтимагый-һөнәри катнашу принципнары нигезендә белем бирү сыйфатын бәяләүнең заманча системасын булдыру;

Программа чаралары мәгариф системасы субъектларына кагыла һәм Теләче муниципаль районының бердәм мәгариф һәм мәгълүмати киңлеген формалаштырырга тиеш.

Соңгы биш елда мәктәпләренә санитар-техник торышын яхшырту өчен районның барлык учреждениеләрендә комплекслы капитал һәм агымдагы ремонт эшләре башкарылды. Белем бирү эшчәнлегенә куркынычсыз шартларын, шул исәптән янгын һәм террорчылыкка каршы куркынычсызлыкны тәмин итү бурычы этаплап һәм комплекслы рәвештә хәл ителә.

Федераль дәүләт белем бирү стандартларын тормышка ашыру адекват кире элементдән – белем бирү сыйфатын бәяләү системасыннан башка мөмкин түгел. Белем бирү сыйфатын бәяләү системасын үстерү мөһим бурыч булып тора.

Комплекслы хәл итүне укучыларны кайнар аш белән тәмин итүне оештыру, белем бирү учреждениеләренә сәламәтлекне саклау технологияләрен куллану

тәжрибәсен кертү һәм трансляцияләүне, уку процессын медицина белән тәэмин итү өчен шартлар тудыру, укучыларны физик тәрбияләү һәм массакүләм балалар спортын үстерү проблемалары таләп итә.

Сәләтле балаларга ярдәм итү, аларны үстерү район мәгариф системасының һәм муниципаль район хакимиятенең өстенлекле бурычларыннан берсе булып тора. Ел саен гомуми белем бирү учреждениеләренең эш планында аерым юнәлеш – сәләтле балалар белән фәннәр буенча эш алып барыла. Әлеге эшчәнлекне методик яктан тәэмин итү мәсьәләләре турында шулай ук район методик берләшмәләре утырышларында да фикер алышалар. Районда ел саен олимпиадаларда жиңүчеләрне һәм призерларны, аларның укучыларын ата-аналар һәм жәмәгәтчелек вәкилләре катнашында хөрмәтләү үткәрелә.

Балаларның ижади, интеллектуаль потенциалын үстерүгә, район фәнни-гамәли конференцияләрен оештыру, конкурслар үткәрү дә ярдәм итә. Иң яхшы эшләр Республика күләмендәге конференцияләрдә һәм конкурсларда катнашу өчен тәкъдим ителә.

Мәктәпләрдә яңа мәгълүмати технологияләр киң кулланыла, бу педагоглар һәм укучыларның проектлар өстендә эшләү буенча уртак эшчәнлегенә ярдәм итә (конференцияләрдә катнашу, дәресләргә, класстан тыш чараларга, презентацияләргә, газеталар чыгару).

Бүген мәктәптә туклануның сыйфатын һәм һәркем өчен мөмкин булуын арттыру, укучыларның күпчелеген кайнар ризык белән тәэмин итүне арттыру мәсьәләләре аеруча актуаль. Туклану бәясен исәпләү якинча ике атналык меню нигезендә башкарыла.

Районда 15 муниципаль бюджет мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе һәм ике мәктәпкәчә төркем эшли. Балаларны мәктәпкәчә белем бирү хезмәтләре белән тәэмин итү, өстәмә мәктәпкәчә яшьтәге балаларга булган ихтыяж ягыннан демографик анализ ясала.

Заманча инфраструктура булдыру, белем бирү эшчәнлегенә практикасына мәгълүмати технологияләр кертү, профилактикалау һәм профориентация кертү, заманча таләпләр нигезендә гомуми белем бирүнең эчтәлеген һәм структурасын яңарту, мәгариф белән идарә итүдә жәмәгәтчә катнашуын киңәйтү, яңа икътисади механизмнар кертү, мәктәпнең тәрбия потенциалын арттыру, педагогик кадрларның квалификациясен арттыру, педагогик һөнәрнең абруен күтәрү, сәләтле балаларны ачыклау һәм аларга ярдәм итү буенча актуаль мәсьәләләренә бары тик программаны тормышка ашыру юлы белән генә хәл итеп була.

2. Программаның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары, шулай ук максатчан индикаторлар һәм күрсәткечләр

2.1. Программаның максаты

Татарстан Республикасы икътисады һәм жәмгыять үсеше перспективалы бурычлары нигезендә, Теләче муниципаль районында Югары сыйфатлы белем бирүне тәэмин итү.

Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- балаларга мәктәпкәчә, гомуми һәм өстәмә белем бирү системаларында белем бирү программаларын модернизацияләү, ул уку-укыту нәтижәләренә заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтижәләренә ирешүгә юнәлдерелгән;

- гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләпләренә нигезендә һәркем өчен мөмкин булган сыйфатлы гомуми белем алу гарантияләрен тәэмин итү;

- яңа белем бирү технологияләрен һәм уку процессын оештыру принципларын, шул исәптән заманча мәғлүмати һәм коммуникацион технологияләр кулланып гамәлгә кертү;
 - мөмкинлекләре чикләнгән балаларга, инвалид балаларга гомуми белем алу өчен шартлар тудыру;
 - мәктәп укучыларына сыйфатлы туклану өчен шартлар тәмин итү;
 - укучыларда сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләрен формалаштыру;
 - сәләтле балаларны ачыклау, аларга ярдәм итү һәм озатып бару муниципаль системасын камилләштерү;
 - мәктәпләрдә иң яхшы педагогларны саклап калу өчен мораль һәм матди стимуллар системасын формалаштыру, яш белгечләренә жәлеп итү;
 - мәгариф хезмәткәрләренең өзлексез һөнәри үсеше өчен шартлар тудыру;
 - белем бирү учреждениеләрендә янғын һәм террорчылыкка каршы куркынычсызлыкны тәмин итү;
 - гомуми белем бирү учреждениеләре сыйныфларының кадр ресурслары белән идарә итү буенча нәтижәсез чыгымнарны киметү, гомуми белем бирү учреждениеләре чөптөрөн оптимальләштерү;
 - гомуми белем бирүнең федераль дөүләт белем бирү стандартларын тормышка ашыру;
 - тәрбия эшенең муниципаль системасын үстерү.
- Программаны тормышка ашыру срогы-2021-2023 еллар.

2.2. Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре

Программаның нәтижәлелеген баянлау киләсе таблицада тәкъдим ителгән индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

№ т/б	Күрсәткечнең атамасы	2021 ел	2022 ел	2023 ел
1.	Бердәм дөүләт имтиханын бирмәгән дөүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучылар өлеше, дөүләт (муниципаль) гомуми белем бирү учреждениеләрен тәмамлаучыларның гомуми саны, процентлар	0,1	0,1	0,1
2.	Өч яшьтән алып жиде яшькә кадәрге балалар өчен мәктәпкәчә белем алу мөмкинлеге, процент	100	100	100
3.	Мәгариф хезмәткәрләренең гомуми санында (укутучылар, тәрбиячеләр, МББО хезмәткәрләре), квалификацияләрен арттырган һәм (яисә) һөнәри эзерлек үткән (укутучылар, тәрбиячеләр, МББО хезмәткәрләре) процентлар	40	30	30
4.	2023 елга өстәмә белем бирү программалары буенча белем алучы 5 яшьтән 18 яшькә кадәрге балалар саны арту, әлегә яшьтәге балаларның гомуми саны 2023 елга кадәр арту	87	91	91
5.	Дөүләт (муниципаль) гомуми белем бирү учреждениеләренең гомуми санында укуның заманча таләпләренә туры килә торган дөүләт (муниципаль) гомуми белем бирү учреждениеләренең өлеше, процентлар	92	94	95
6.	Мәгариф өлкәсендә югары квалификацияле эшчеләр санының чагыштырмача күләме районда мәгариф өлкәсендә квалификацияле хезмәткәрләренең гомуми саны, кеше	54	60	70

План күрсәткеченең факттагы күрсәткеченә ирешү Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген раслаячак.

«2021-2023 елларга Татарстан
Республикасы Теләче муниципаль
районы мәгарифен үстерү»
муниципаль Программасына
1 номерлы кушымта

«2021-2023 елларга мәктәпкәчә белем бирүне үстерү» ярдәмче программасы

Ярдәмче программаның аталышы	2021-2023 елларга мәктәпкәчә белем бирүне үстерү (алга таба-Ярдәмче программа)
Ярдәмче программаны төп эшләүчеләр	МКУ «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» (алга таба-Мәгариф бүлеге)
Ярдәмче программаның максаты	Мәктәпкәчә белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү, ул уку-укыту нәтижеләренә һәм социализация нәтижеләренә заманча ирешүгә юнәлдерелгән
Ярдәмче Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатын күтәрү; - педагогик кадрларның белем һәм һөнәри дәрәжәсен күтәрү; - мәктәпкәчә яшьтәге һәр баланың оптималь үсеш дәрәжәсенә ирешү өчен мәктәпкәчә оешмаларның тәрбия-белем бирү процессына инновацион белем бирү технологияләрен керту; - мәктәптә белем алу өчен тигез старт шартлары булдыру
Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2021-2023 еллар
Еллар һәм чыганаclar буенча бүленеп, Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре	<p>2021-2023 елларда Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 226468,70 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел - 76533,90 мең сум; 2022 ел - 74702,90 мең сум; 2023 ел - 75231,90 мең сум.</p> <p>2021-2023 елларга Программаны финанслау күләме Теләче муниципаль районы бюджеты хисабына 0,00 мең сум тәшkil итәчәк, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел - 0,00 мең сум; 2022 ел - 0,00 мең сум; 2023 ел - 0,00 мең сум.</p> <p>2021-2023 елларга Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән Программаны финанслау күләме 226468,70 мең сум тәшkil итәчәк, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел - 76533,90 мең сум; 2022 ел - 74702,90 мең сум; 2023 ел - 75231,90 мең сум.</p> <p>Программаны финанслау күләме фараз характерына ия һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Теләче муниципаль район Советы карары нигезендә тәгаенләнәчәк</p>
Ярдәмче программаның максатларын һәм бурычларын тормышка	<p>2023 елга Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - педагогик белеме булган мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырма авырлыгын мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләренә

<p>ашыруның көтелгән ахыргы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары)</p>	<p>гомуми санында 100 процентка кадәр арттыру; - программалар буенча белем алучы мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең чагыштырма авырлыгын мәктәпкәчә белем бирү стандартлары таләпләренә туры килә торган таләпләргә, мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең гомуми санында 100 процентка кадәр арттыру; - мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының квалификациясен күтәрү һәм (яисә) һөнәри янадан эзерлек узган педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырма авырлыгын саклау, мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләренең гомуми санында 99 процент дәрәжәсендә</p>
---	--

1. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сферасының гомуми характеристикасы, төп проблемаларны тасвирлау һәм аларны хәл итү юллары

Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан эш вакытында үз-үзен тоту кагыйдәләренең үтәлүе һәм бәхәсле очракларны жайга салу буенча комиссиясе Хәзерге вакытта районда 15 мәктәпкәчә белем бирү оешмасы эшли.

Хәзерге вакытта мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә хәл ителергә тиешле түбәндәге проблемалар саклана:

- балалар бакчаларын тиешенчә жиһазландырмау;
- матди-техник база искергән;
- кайбер мәктәпкәчә учреждениеләрдә укыту-методик базасының лаеклы дәрәжәсен тәмин итү мөмкин түгел;
- һәр педагогика һәм административ-хужалык персоналына компьютерлар булмау.

Мәгариф системасы барлык этапларда да мәктәпкәчә белем бирү системасын карап тоту, укыту (укыту) методлары һәм технологияләре өлешендә инновацион эшчәнлек өчен кирәк булган күнекмәләрен һәм компетенцияләрен формалаштыруга һәм үстерүгә юнәлдереләчәк. Балаларның ижатка сәләтләрен иртә ачуны, мәгълүматны критик кабул итү күнекмәләрен, стандарт булмаган карарларга сәләтле, креативлык, уйлап табучанлык, командада эшли белү сәләте һәм аларны мәктәпкәчә эзерләү максатларында үстерү. Мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатын тәмин итү өчен мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыручы мәктәпкәчә белем бирү оешмалары мөдирләренең дә, тәрбиячеләренең дә һөнәри дәрәжәсе мөһим. Нәкъ менә шуңа күрә мәктәпкәчә белем бирү хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрү игътибар үзәгендә тора.

Ярдәмче программаны тормышка ашыру нәтижәсендә көтелә:

1. Өстәмә һөнәри белемнең мәктәпкәчә мәгариф оешмалары хезмәткәрләренә бирү өчен шартлар тәмин итү.
2. Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары хезмәткәрләре өчен квалификацияне күтәрүнең персонификацияләнгән моделен гамәлгә кертү.
3. Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары хезмәткәрләре өчен өстәмә һөнәри белем бирү оешмаларында квалификацияне күтәрүне оештырганда заманча мәгълүмати компьютер технологияләрен куллануны киңәйтү.

Максатчан күрсәткечләргә ирешү өчен проблемалы мәсьәләләр туганда әлеге ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны регламентлаучы норматив-хокукый актларга үзгәрешләр кертергә мөмкин.

2. Ярдәмче программаның төп максатлары, бурычлары, аны тормышка ашыруның ахыргы нәтижеләрен, срокларын һәм этапларын тасвирлау

Ярдәмче программаның максаты: балаларга мәктәпкәчә белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү, ул белем бирүнең заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтижеләренә ирешүгә юнәлдерелгән.

Бурычлар:

- мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатын күтәрү;
- мәктәпкәчә белем бирүнең вариатив формаларын үстерү;
- педагогик кадрларның белем һәм һөнәри дәрәжәсен күтәрү;
- мәктәпкәчә яшьтәге һәр баланың оптималь үсеш дәрәжәсенә ирешү өчен мәктәпкәчә оешмаларның тәрбия-белем бирү процессына инновацион белем бирү технологияләрен керту;
- мәктәптә белем алу өчен тигез старт шартлары булдыру.

Ярдәмче программаның төп чаралары характеристикасы:

1. Заманча жиһазлар һәм жиһазлар белән тәэмин итү; мәктәпкәчә оешмаларда балаларның рухи-әхлакый үсешен һәм тәрбиясен тәэмин итә торган, тәрбияләнүчеләрнең физик һәм психологик сәламәтлеген саклауны һәм ныгытуны гарантияли торган мәктәпкәчә белем бирүнең югары сыйфатлы, тәрбияләнүчеләргә һәм педагогик хезмәткәрләргә карата уңайлы булуы; мәктәпкәчә белем бирү оешмаларын физкультура жиһазлары белән тәэмин итү; мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында искергән жиһазларны алыштыру.

2. Мәктәпкәчә белем бирү оешмаларын интерактив такталар белән тәэмин итү.

Шуңа бәйле рәвештә, мәктәпкәчә яшьтә үк уку материалын өйрәнгәндә һәм тәрбия чаралары үткәргәндә интерактив хезмәттәшлек оештыру юлы белән мәгълүмати-белем бирү ресурслары белән эшләү нигезләрен салу максатка ярашлы.

3. «Мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыручы мәгариф учреждениеләренә учетка кую һәм күчерү» хезмәте күрсәтүне тәэмин итү өчен, «Электрон балалар бакчасы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасында эшләү өчен мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында исәпләү һәм оештыру техникасы паркын яңарту.

4. Мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында Федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру.

5. Мәктәпкәчә белем бирү муниципаль системасын модернизацияләү (мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында катнаш яки компенсация юнәлешендәге төркемнәр булдыру).

Хәзерге вакытта безнең илдә сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен белем бирү хезмәтләре базары бик чикле. Инвалид балаларны укытуның традицион формасы булып махсус (коррекцияле) белем бирү учреждениеләре кала. Мәктәпкәчә яшьтәге балаларга инклюзив тәрбия бирү мәсьәләсе аеруча кискен тора. Бу мәктәпкәчә белем бирү системасында урыннарга кытлык, түбән социаль культура һәм үсештә үзенчәлекләре булган кешеләргә карата халыкның түземлеге белән бәйле. Димәк, сәламәтлек мөмкинлекләре булган баланың белем бирү учреждениесенә инклюзиясе педагоглар, ата-аналар, мәгариф һәм социаль яклау идарәсе хезмәткәрләренең уртак тырышлыгына нигезләнәргә тиеш.

Мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында катнаш яки компенсацияләүче төркем булдыруга юнәлтелгән чараларны тормышка ашыру үз эченә ала:

- мөмкинлекләре чиклэнгән балалар мониторингы;
- мөмкинлекләре чиклэнгән балалар белән эшләү өчен кадрларны укыту;
- мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында катнаш яки компенсацияләүче төркемнәр.

6. Мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында милли мәгарифне популярлаштыру.

Мәктәпкәчә оешмаларда Татарстан Республикасы дәүләт телләрен укыту, укыту-методик комплекслар, төрле сүзлекләр, электрон дәреслекләр төзү һәм бастыру, шулай ук югары квалификацияле белгечләр эзерләү, Россия Федерациясе мәгариф системасының заманча таләпләре нигезендә педагогик кадрларның квалификациясен күтәрү һәм яңадан эзерләү кебек мөһим проблемаларны хәл итү зарур.

Чараларның төп максаты-шартлар тудыру:

- татар телен, әдәбиятын саклау, өйрәнү һәм үстерү, туган һәм туган тел буларак функциональлеген арттыру;
- мәктәпкәчә белем бирү оешмаларын, мәктәпләрне, урта һөнәри белем бирү учреждениеләрен үз эченә алган татар теле һәм әдәбиятын укытуның тулы бер системасы;
- педагогларның һөнәри квалификациясен күтәрү курсларын оештыру һәм яңа укыту-методик комплектларын апробацияләү.

Шуңа бәйле рәвештә төп бурычлар булып торалар:

- ярдәмче программаның максатын уңышлы гамәлгә ашыру өчен оештыру механизмнарын булдыру;
- телләрен һәм әдәбиятны укыту методикасын камилләштерү;
- татар милли компоненты булган кәгазь һәм электрон форматта гамәли юнәлешле укыту-методик комплексларын эшләү, бастыру һәм гамәлгә кертү;
- этнокультура компоненты булган аудио - һәм видеоматериаллар һәм Электрон мәгариф ресурсларын булдыру һәм гамәлгә кертү;
- яңа методика һәм эшләнмәләр белән танышу максатыннан педагогларның һөнәри компетентлыгын арттыру;

Көтелгән нәтижәләр:

- татар телен (әдәбиятын) популярлаштыру һәм тарату;
- мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә тәрбияләнүчеләрнең тел культурасын арттыру өчен фәнни-методик һәм белем бирү шартлары булдыру;
- педагогларның һөнәри компетентлыгын арттыру һәм эзерләү;
- Россия һәм дөнья социомәдәни киңлегендә татар теленең йогынтысын һәм үтемлелеген киңәйтү.

7. Балаларны рус теленә өйрәтү

Бүгенге көндә Татарстан Республикасында мәктәпкәчә яшьтәге ике дәүләт телен укыту мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә фикер алышына торган актуаль мәсьәләләрнең берсе булып тора. Татар телле мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен рус телен өйрәтүнең төп максаты-тел сәләтен үстерү, рус теле белән рус халкының мәдәнияте белән аралашу чарасы буларак танышу. Балаларны рус теленә жәлеп итү, аларны мәктәптә белү процессын күпкә жиңеләйтә, димәк, программа материалын тизрәк үзләштерүгә ярдәм итә.

Балаларны рус теленә өйрәтү эшен планлаштырып, тәрбияче рус-татар икетеллек үзенчәлеген, төркемдәге, гаиләләрдәге сөйләшүне, рус теленең ни дәрәжәдә аңлавын исәпкә алырга тиеш. Рус телендә сөйләшүче балаларны өйрәтү өчен тәрбияче иң беренче чиратта үзе дә рус телендә дәрәс итеп сөйләшсәргә тиеш.

Татар телендә аңлатманы бары тик беренче дәрәсләрдә генә кулланырга, ә алга таба аралашу күбесенчә рус телендә алып барырга кирәк.

Федераль дәүләт белем бирү стандартлары ата-аналарны тәрбия-белем бирү процессына җәлеп итү кирәклеген күрсәтә. Гаилә баланың рус телен үзләштерүендә мөһим роль уйный.

Чараның төп максаты:

- районда тел сәясәтен норматив хокукый тәмин итүне камилләштерү;
- Татарстан Республикасы дәүләт телләре буларак татар һәм рус телләренең паритет эшчәнлегенә ярдәм итү;
- районда рус телен һәм рус телендә укытуның бөтен системасын үстерү;
- Теләче муниципаль районында яшәүче халыкларның телләрен саклау һәм үстерү;
- социаль статусны күтәрү, районда дәүләт телләрен һәм башка телләрен популярлаштыру.

Шуңа бәйле рәвештә төп бурычлар булып торалар:

- ярдәмче программаның максатын уңышлы гамәлгә ашыру өчен оештыру механизмнарын булдыру;
- телләренә укыту методикасын камилләштерү;
- рус милли компоненты булган кәгазь һәм электрон форматта гамәли-юнәлешле укыту-методик комплексларын эшләү, бастыру һәм гамәлгә кертү;
- этнокультура компоненты булган аудио - һәм видеоматериаллар һәм Электрон мэгариф ресурсларын булдыру һәм гамәлгә кертү;
- яңа методика һәм эшләнмәләр белән танышу максатыннан педагогларның һөнәри компетентлыгын арттыру.

Көтелгән нәтиҗәләр:

- укыту-методик базаны ныгыту;
- укытуда ИКТ кертү;
- кадрлар составы һәм дәүләт телләрен укыту сыйфатын яхшырту;
- укытуда дөвамчанлыкны саклап калу, акылны дәрәс сайлау;
- яңа стандартларга күчкәндә авторлык программаларын булдыру;
- татар һәм рус телләренең, шулай ук районның башка халыкларының телләренең оптималь эшләвен һәм үсешен тәмин итә торган чаралар системасын булдыру.

3. Ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

2021-2023 елларда Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 226468,70 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел - 76533,90 мең сум;

2022 ел - 74702,90 мең сум;

2023 ел - 75231,90 мең сум

2021-2023 елларга Программаны финанслау күләме Теләче муниципаль районы бюджеты хисабына 0,00 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел - 0,00 мең сум;

2022 ел - 0,00 мең сум;

2023 ел - 0,00 мең сум

2021-2023 елларга Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән Программаны финанслау күләме 226468,70 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел - 76533,90 мең сум;

2022 ел - 74702,90 мең сум;

2023 ел - 75231,90 мең сум.

Программаны финанслау күләме фараз характерына ия һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Теләче муниципаль районы Советы карары нигезендә тәгаенләнәчәк.

4. Ярдәмче программаны тормышка ашыру механизмы

Ярдәмче программаның төп чараларын, шул исәптән «Россия Федерациясендә мәгариф турында» Федераль законны тормышка ашыру максатында, норматив-хокукий актларны эшләү һәм раслау планлаштырыла.

5. Ярдәмче программаның социаль-икътисадый нәтижәләлеген бәяләү

Ярдәмче программаның нәтижәләлеген бәяләү киләсе таблицада тәкъдим ителгән индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

№ т/б	Күрсәткечнең атамасы	Үлчәү берәмлекләре	2021 ел	2022 ел	2023 ел
1.	3-7 яшьләрдәге балалар санының мәктәпкәчә белем бирү хезмәтләрен алу мөмкинлеге бирелгән 3-7 яшьләрдәге балалар санына карата, 5-7 яшьләрдәге балалар санына мәктәптә белем алучы 5-7 яшьләрдәге балалар санына карата мөнәсәбәт	%	100	100	100
2.	Педагогик белем булган мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырма авырлыгы мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләренең гомуми санында	%	100	100	100
3.	Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының квалификациясен күтәрү һәм (яисә) һөнәри яңадан әзерләү узган педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырма авырлыгы мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләренең гомуми санында	%	100	100	100
4.	Программа буенча белем алучы мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең чагыштырма авырлыгы мәктәпкәчә белем бирү стандартлары таләпләренә туры килә торган, мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең гомуми санында	%	100	100	100

План буенча күрсәткечләрнең факттагы әһәмиятенә ирешү Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеге турында дәлилләячәк.

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль Программасына 2 номерлы кушымта

**Ярдәмче программа
«2021-2023 елларга гомуми белем бирүне үстерү»**

Ярдәмче программаның аталышы	2021-2023 елларга гомуми белем бирүне үстерү (алга таба - Ярдәмче программа)
Ярдәмче программаны төп эшләүчеләр	МКУ «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» (алга таба - Мәгариф бүлеге)
Ярдәмче программаның максаты	Балаларның гомуми белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү, уку-укыту нәтижеләренен заманча сыйфатына һәм социализация нәтижеләренә ирешүгә юнәлдерелгән
Ярдәмче Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - халыкның гомуми белем бирү хезмәтләреннән бертигез файдалана алуын тәмин итә торган белем бирү чөптәрен һәм финанс-икътисадый механизмнарны формалаштыру; - гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучыларның алга таба укытуга һәм эшчәнлеккә эзерлеген тәмин итү өчен мәгариф һәм мәгариф мохитен карап тотуны модернизацияләү; - педагогик кадрларның составын һәм компетенцияләрен яңарту, педагогларны эш сыйфатын күтәргә һәм өзлексез һөнәри үсешкә мотивацияләү механизмларын булдыру
Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2021-2023 еллар
Еллар һәм чыганаclar буенча бүленеп, Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре	<p>Ярдәмче программаны финанслауга 2021-2023 елларда 620494,60 мең сум каралган:</p> <p>2021 ел - 206333,20 мең сум; 2022 ел - 206345,70 мең сум; 2023 ел - 207815,70 мең сум.</p> <p>2021-2023 елларга Программаны финанслау күләме Теләче муниципаль районы бюджеты хисабына 13748,30 мең сум тәшkil итәчәк, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел - 953,60 мең сум; 2022 ел - 3986,10 мең сум; 2023 ел - 8808,60 мең сум.</p> <p>2021-2023 елларга Программаны финанслау күләме Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 606746,30 мең сум, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел - 205379,60 мең сум; 2022 ел - 202359,60 мең сум; 2023 ел - 199007,10 мең сум.</p> <p>Программаны финанслау күләме фараз характерына ия һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Теләче муниципаль район Советы карары нигезендә тәгаенләнәчәк</p>

<p>Ярдәмче программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижеләре (Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижеләрен бәяләү индикаторлары)</p>	<p>1. Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру 2023 елга ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ЖЧЖ яңа федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә белем алучы гомуми белем бирү оешмалары укучыларының чагыштырма авырлыгын 100% ка кадәр арттыру; - 30 яшькә кадәрге укытучылар санын 30 процентка кадәр арттыру, гомуми белем бирү оешмалары укытучылары санын 30 процентка кадәр арттыру; - дистанцион белем бирү технологияләреннән файдаланып, өйдә гомуми белем бирү программалары буенча белем алучы инвалид балалар санының чагыштырма авырлыгын саклап калу өчен, укырга ярамый торган инвалид балаларның гомуми саны 100 процент дәрәжәсендә; - соңгы өч ел дәвамында квалификация күтәрү яки һөнәри эзерлек узган дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләре саны, гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренен гомуми саны 33 процент дәрәжәсендә; - төрле дәрәжәдәге олимпиадаларда һәм конкурсларда катнашучы гомуми белем бирү программалары буенча укучыларның гомуми санын 45 процентка кадәр арттыру; - дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында математика буенча уртача балл белән бердәм дәүләт имтиханы (алга таба-БДИ) нәтижеләре; - рус теле буенча уртача балл белән дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында БДИ нәтижеләре 72 балл; - 2023 елга районда гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы мәгариф оешмаларының гомуми санында база белем бирү оешмаларының өлешен 90 процентка кадәр арттыру; - 10-11 сыйныф укучыларының гомуми саныннан 45 процентка кадәр профильле белем бирүнең өлкән баскычында укучыларны колачлауны арттыру; - 9 сыйныф укучыларының профильалды белемен 100 процент дәрәжәсендә саклап калу; - гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренен һәм педагогик хезмәткәрләренен федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә эшләү өчен квалификацияләрен һәм (яисә) һөнәри эзерлек узган, гомуми санында гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренен һәм педагогик хезмәткәрләренен санын 100 процентка кадәр арттыру; - белем бирү учреждениесенең оптималь белем бирү чөптәрен булдыру: база мәктәбенең башка белем бирү учреждениеләре белән Чөптәр хезмәттәшлеге принциплары нигезендә эшли торган нәтижелә структура булдыру; көчле база мәктәпләренен оптималь санын һәръяклы рейтинг системасы аша билгеләү. <p>2. Кадрлар сәясәтен гамәлгә ашыруга яңа карашларны гамәлгә ашыру:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) квалификация күтәрү курсларын вакытында һәм сыйфатлы үтү мәсьәләләрендә педагогларга карата таләпләрне арттыру; б) районның мәгариф учреждениеләрендә яшь белгечләрне жәлеп итү һәм беркетү (күрсәткечкә ориентация: 30% - педагоглар бергәлегендә 35 яшькә кадәрге педагоглар өлеше). <p>3. Районда барлык этапларда: мәктәпкәчә, мәктәп, өстәмә этапларда белем бирүнең сыйфатын күтәрүгә ярдәм итә торган нәтижелә</p>
--	---

	<p>методик хезмэт моделен формалаштыру.</p> <p>4. Белем бирүнең сыйфатын укуту процессында барлык федераль дүүлэт белем бирү стандартлары таләпләре һәм мөмкинлекләре (интерактив такталар, мобиль класслар, яңа дәреслекләргә электрон кушымталар) дәрәжәсендә булган интерактив белем бирү чараларын максималь куллану проблемасын хәл итү аша күтәрү.</p> <p>5. Дүүлэт йомгаклау аттестациясенә кертелгән барлык 9, 11 сыйныф укучылары тарафыннан 100 процент аттестат алуны һәм барлык фәннәр буенча да нәтижәләр динамикасын тәэмин итәргә.</p> <p>6. Уку предметлары буенча олимпиадаларда катнашырга мотивлаштырылган укучыларны эзерләү буенча максатчан эш алып бару.</p> <p>7. Муниципаль мәгариф системасын үстөрүгә ярдәм итүче төрле дәрәжәдәге мәгариф проектларында һәм программаларында районның актив катнашуын тәэмин итәргә</p>
--	---

1. Гомуми белем бирү өлкәсе характеристикасы, төп проблемаларны тасвирлау һәм үсеш фаразлары

Хәзерге вакытта Теләче районында 11 гомуми белем бирү мәктәбе эшли.

Хәзерге вакытта балаларга гомуми белем бирү өлкәсендә хәл итәсе проблемалар кискенләште, шул исәптән:

1) Белем бирү нәтижәләре сыйфатында иң һәм иң уңышлы гомуми белем бирү оешмалары арасында аерма.

2) Педагогик кадрларның составын һәм компетенцияләрен яңартуның түбән темплары.

Барлык укучылар һәм гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләре шәхси ноутбуклар алдылар, «Интернет» челтәренә чыбыксыз керү нокталары урнаштырылды, районның гомуми белем бирү мәктәпләре укучылары «Интернет»челтәрендәге педагогик берләшмәләрдә катнаша.

Сәламәтлеге буенча мөмкинлекләре булмаган балалар өчен вакытлыча яки даими рәвештә белем бирү оешмасына керү мөмкинлеге булмаган балалар өйдә укулар оештырылган.

Чаралар комплексы ярдәмендә үзгәрешләр түбәндәге юнәлешләрдә булачак:

- укучыларның кызыксынуларын һәм активлыгын үстөрүгә, индивидуаль уку планнары нигезендә профильле укутуның тулы кыйммәтле системасын булдыруга басым ясап, укутуның эчтәлеген һәм методларын сыйфатлы итеп үзгәртү;

- гомуми белем бирү системасы кадрлары эшчәнлегенә нәтижәлелегенә ярдәм итә торган механизмнарны үстерү, югары уку йортларын тәмамлаучыларны һәм талантлы белгечләренә гомуми белем бирүгә жәлеп итү, районның педагогик составын яшәртү, педагогик һәм житәкче кадрларның һөнәри дәрәжәсен арттыру.

Мәгариф өлкәсендәге стратегик максат-икътисадның инновацион үсеше таләпләренә, жәмгыятьнең һәм һәр гражданның заманча ихтыяжларына туры килә торган сыйфатлы белем алу мөмкинлеген арттыру. Әлеге максатны тормышка ашыру түбәндәге өстенлекле бурычларны хәл итүне күздә тоту:

1. База белеменә инновацион характерын тәэмин итү.

2. Өзлексез белем бирү, профессиональ кадрларны эзерләү һәм янадан эзерләү буенча заманча система булдыру.

2. Ярдәмче программа чарасының төп максатлары, бурычлары, аны гамәлгә ашыруның ахыргы нәтижеләрен, срокларын һәм этапларын тасвирлау

Ярдәмче программаның максаты-балаларның гомуми белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү, ул уку нәтижеләренең заманча сыйфатына һәм социализация нәтижеләренә ирешүгә юнәлдерелгән.

Ярдәмче программаның бурычлары булып торалар:

- халыкның гомуми белем бирү хезмәтләреннән бертигез файдалана алуын тәэмин итә торган белем бирү чөлтәрен һәм финанс-икътисадый механизмнарны формалаштыру;

- гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучыларның югары технологияле икътисадта алга таба белем алуға һәм эшчәнлеккә эзерлеген тәэмин итү өчен мәгариф һәм мәгариф мохитен карап тотуны модернизацияләү;

- педагогик кадрларның составын һәм компетенцияләрен яңарту, педагогларны эш сыйфатын күтәрүгә һәм өзлексез һөнәри үсешкә мотивацияләү механизмнарны булдыру.

Ярдәмче программаның төп чаралары характеристикасы:

1. Гомуми белем бирү оешмаларын заманча жиһазлар һәм кабинетлар белән тәэмин итү, автобуслар сатып алу.

Гомуми белем бирү оешмаларын жиһазлар һәм заманча кабинетлар белән тәэмин итү нигезендә ФДББС ята, алар нигезендә гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренең һәм укытучыларының квалификациясен күтәрү һәм һөнәри эзерлек кысаларында белем бирү оешмалары өчен таләп ителә торган жиһазларның (уку, укыту-житештерү, компьютер, мәктәп ашханәләре һ.б.), транспорт чаралары, дәреслекләр һәм кеше курсларының кирәкле санын һәм бәясен билгеләү билгеләнә.

2. Барлык табигый-фәнни дисциплиналар кабинетларын жиһазлау.

Укучыларда табигый-фәнни объектларны һәм күренешләренә өйрәнү буенча гамәли эш күнекмәләрен формалаштыру гомуми белем бирү мәктәпләренең барлык предмет кабинетларын заманча табигый-фәнни лабораторияләр комплектлары белән жиһазландыру зарурлыгына бәйле.

3. Профильле белем бирүне кертү.

Югары сыйныф укучыларын профильле уку планнары нигезендә һөнәри эшчәнлеккә максатчан эзерләү гамәлгә ашырыла. Социаль-икътисади, физика-математика, социаль-гуманитар, филология, мәгълүмати-технологик профильләргә ихтыяж аеруча зур.

4. «Мәгариф» милли проектын тормышка ашыру.

5. Федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру.

Гомуми белем бирү эчтәлеген яңартуның һәм аны алу шартларын модернизацияләүнең төп механизмы БГБ, ТГБ, УГБ яңа федераль дәүләт белем бирү стандартларын кертү булчак.

Яңа федераль дәүләт белем бирү стандартларының төп өлеше булып башлангыч, төп, урта гомуми белем бирү программаларын үзләштерү нәтижеләренә карата таләпләр тора. Яңа федераль дәүләт белем бирү стандартлары белем бирү нәтижеләре турындагы күзаллауларны шактый киңәйтә һәм предмет нәтижеләрен нормалаштыруга гына түгел, шәхес, гаилә, жәмгыять һәм дәүләтнең көтелгән перспективаларын һәм ихтыяжларын килештерү нигезендә формалаштырылган метапредметлы һәм шәхси нәтижеләргә ирешүгә, шулай ук тиешле яшьтә бала үсеше турында заманча фәнни күзаллауға да йөз тота.

Өлеге нәтижеләргә ирешү яшүсмерләренң төрле өлкәләрдә сынап карау, интенсив аралашу, гамәли социаль тәҗрибә алу кебек социаль һәм уку эшчәнлекләренң яңа формаларын кертүне таләп итә.

6. Сәләтле балаларга һәм аларның педагогларына адреслы ярдәм күрсәтүне гамәлгә ашыру.

Балалар һәм яшьләренң интеллектуаль-ижади потенциалын ачу төрле типтагы сәләтле балаларны ачыклау, аларга ярдәм итү һәм озата баруга юнәлдерелгән:

- интеллектуаль сәләт;
- ижади һәм сәнгать сәләте;
- спорт сәләте;
- социаль сәләт.

Районда сәләтле балаларга һәм аларны эзерләгән педагогларга адреслы ярдәм күрсәтелә. Ел саен олимпиадада катнашучы укучыларны һәм аларның укытучыларын хөрмәтләү үткәрелә.

7. Гомуми белем бирү оешмаларының предмет укытучылары өчен һөнәри үсеш һәм методик коучинг системасын булдыру.

8. Федераль, республика, муниципаль программаларны гамәлгә ашыру.

Укучылар өчен фәнни, фәнни-гамәли конференцияләр, олимпиадалар һәм конкурслар оештыру һәм үткәру.

9. Гомуми белем бирү оешмаларында капитал ремонт үткәру.

10. Милли мәгариф системасын үстерү.

Чараларны гамәлгә ашыру туган телләренә һәм әдәбиятларны популярлаштыруга, тел мәдәниятен арттыру өчен фәнни-методик һәм белем бирү шартлары булдыруга китерәчәк;

11. Махсус (коррекцияле) белем бирү системасын үстерү.

Чараның максаты-балаларны комплекслы үстерү һәм тернәкләндерү өчен махсус (коррекция) белем бирү оешмаларында уку-тәрбия процессын алып бару өчен уңайлы шартлар тудыру.

12. КТ һәм ХС оештыру буенча чаралар.

Чараның максаты-гомуми белем бирү оешмаларында янғын куркынычсызлыгын тәмин итү, террорчылыкка каршы яклану, КТ һәм ХС таләпләрен үтәү.

13. Белем бирү оешмаларында каршылыксыз мохит булдыру.

Чараның максаты булып, мәктәп яшендәге балаларны да кертәп, инвалидларның һәм халыкның аз хәрәкәтләнүче башка төркемнәренң, шул исәптән инвалидларның тормыш эшчәнлегенң өстенлекле өлкәләрендә объектларга һәм хезмәтләргә тоткарлыксыз үтеп керү шартларын формалаштыру тора.

3. Ярдәмче программа чараларын ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Ярдәмче программаны финанслауга 2021-2023 елларда 620494,60 мең сум каралган:

2021 ел - 206333,20 мең сум;

2022 ел - 206345,70 мең сум;

2023 ел - 207815,70 мең сум.

2021-2023 елларга Программаны финанслау күләме Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 13748,30 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән еллар буенча - 13748,30 мең сум:

2021 ел - 953,60 мең сум;
 2022 ел - 3986,10 мең сум;
 2023 ел - 8808,60 мең сум.

2021-2023 елларга Программаны финанслау күләме Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 606746,30 мең сум, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел - 205379,60 мең сум;
 2022 ел - 202359,60 мең сум;
 2023 ел - 199007,10 мең сум.

Программаны финанслау күләме фараз характерына ия һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Теләче муниципаль районы Советы карары нигезендә тәгаенләнәчәк.

4. Ярдәмче программаны тормышка ашыру механизмы

Ярдәмче программаның төп чараларын, шул исәптән "Россия Федерациясендә мәгариф турында" Федераль законны гамәлгә ашыру максатларында норматив хокукый актларны эшләү һәм раслау планлаштырыла.

5. Ярдәмче программаның социаль-икътисадый нәтижәләлеген бәяләү

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген бәяләү түбәндәге таблицада күрсәтелгән индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

Күрсәткеч	2021	2022	2023
Төп гомуми белем бирүнең яңа федераль дәүләт белем бирү стандарты нигезендә белем алучы гомуми белем бирү оешмалары укучыларының чагыштырма авырлыгы, процентлар	97	100	100
Гомуми белем бирү оешмалары укытучыларының гомуми санында 30 яшькә кадәр укытучылар санының чагыштырма күләме, процент	30	30	30
Өйдә, дистанцион белем технологияләрен кулланып, гомуми белем бирү программалары буенча белем алучы инвалид балалар санының чагыштырма авырлыгы уку-укытуга каршы килмәгән инвалид балаларның гомуми санында, процентларда	100	100	100
Соңгы өч ел эчендә квалификацияне күтәрүне яисә һөнәри яктан янадан эзәрләүне узган дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренең гомуми санында балаларның гомуми санының чагыштырмача зурлыгы, процентлар	33	33	33
Төрле дәрәжәдәге олимпиадаларда һәм конкурсларда катнашучы гомуми белем программалары буенча укучылар санының чагыштырма авырлыгы гомуми белем бирү программалары буенча укучыларның гомуми санында, процентларда	43	45	45
Дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында бердәм дәүләт имтиханы (БДИ) нәтижәләре, математика буенча уртача балл	56	58	60
Дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында бердәм дәүләт имтиханы (БДИ) нәтижәләре, рус теле буенча уртача балл	72	72	72
Гомуми белем бирү оешмаларының автоматик янғын сигнализациясе белән жиһазландырылуы, процентлар	100	100	100

Гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы мәгариф учреждениеләренә гомуми санында база мәгариф оешмалары өлеше процент	55	60	60
10-11 сыйныф укучыларының гомуми санынан профильле белем бирүнең өлкән баскычында укучыларны колачлау, процент	40	45	45
9 сыйныф укучыларының гомуми санынан профильдә белем караган 9 сыйныф укучыларын колачлау, процент	100	100	100
Гомуми белем бирү учреждениеләре житәкчеләренә һәм педагогик хезмәткәрләренә гомуми санында федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә эшләү өчен квалификация һәм (яисә) һөнәри әзерлек узган гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләре һәм педагогик хезмәткәрләре өлеше, процентлар	100	100	100

План буенча күрсәткеләрнең факттагы әһәмиятенә ирешү Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеге турында дәлилләчәк.

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль Программасына 3 номерлы кушымта

**Ярдәмче программа
«2021-2023 елларга өстәмә белем бирүне үстерү»**

Ярдәмче программаның аталышы	2021-2023 елларга өстәмә белем бирүне үстерү (алга таба-Ярдәмче программа)
Ярдәмче программаны төп эшләүчеләр	МКУ «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлегенә»
Ярдәмче программаның максаты	Балаларга өстәмә белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү, ул уку-укыту сыйфатының заманча дәрәжәсенә һәм социализация нәтижәләренә ирешүгә юнәлдерелгән
Ярдәмче Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - Теләче муниципаль районында Балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләре эшчәнлеген яңарту; - балаларга өстәмә белем бирү буенча муниципаль хезмәтләрнең сыйфатын күтәрү; - балаларга өстәмә белем бирү системасында ил педагогикасының иң яхшы традицияләрен саклап калу һәм давам итү; - өстәмә белем бирү системасының кадрлар потенциалын камилләштерү, бала шәхесенә гармонияле үсеш өлкәсендә педагогик эшчәнлекнең һөнәри дәрәжәсен күтәрү; - балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләренә матди-техник базасын үстерү
Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2021-2023 еллар
Еллар һәм чыганаclar буенча бүленеп, Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре	<p>2021-2023 елларда Ярдәмче программаны финанслауга 62961,10 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел - 20287,70 мең сум; 2022 ел - 21262,70 мең сум; 2023 ел - 21410,70 мең сум.</p> <p>2021-2023 елларга Программаны финанслау күләме Теләче муниципаль районы бюджеты хисабына 0,00 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел - 0,00 мең сум; 2022 ел - 0,00 мең сум; 2023 ел - 0,00 мең сум.</p> <p>2021-2023 елларга Программаны финанслау күләме республика бюджеты акчалары исәбеннән 62961,10 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел - 20287,70 мең сум; 2022 ел - 21262,70 мең сум; 2023 ел - 21410,70 мең сум.</p> <p>Программаны финанслау күләме фараз характерына ия һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план</p>

	чорына) Теләче муниципаль район Советы карары нигезендә тәгаенләнәчәк
Ярдәмче программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары)	Ярдәмче программа чараларын 2023 елга тормышка ашыру түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк: - 5-18 яшьләрдәге балаларның өстәмә белем бирү программалары белән колачлануларын саклау; - балаларга өстәмә белем бирү дәүләт (муниципаль) оешмалары педагогик хезмәткәрләренең уртача айлык эш хакына мөнәсәбәтен арттыру; - дәрестән тыш һәм мәктәптән тыш эшчәнлекнең төрле формаларында эшләрчә балалар һәм яшүсмерләр санын арттыру; - актив тормыш позициясе, мөстәкыйльлек һәм ижади инициативаны күрсәтүчә балалар ижтимагый берләшмәләре, яшьләр үзидарәсе органнары эшчәнлегенә жәлеп ителгән балалар санын арттыру, социаль әһәмияткә ия эшчәнлекне үстерү; - фестивальләр, конкурслар, олимпиадалар белән колачланган мәктәп яшендәге балаларның чагыштырма авырлыгын арттыру; - сәламәтлеккә ярдәм итүчә мәктәпләрнең чагыштырма авырлыгын арттыру; - физкультура-спорт секцияләрендә шөгыйльләнүчә укучыларның чагыштырма авырлыгын арттыру; - яшәү категорияләре, социаль һәм мөлкәти статус, сәламәтлек торышын, модельләр һәм социальләштерү программалары белән колачланган балаларның өлешен арттыру;

1. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сферасының гомуми характеристикасы, төп проблемаларны тасвирлау һәм аларны хәл итү юллары

Балаларга өстәмә белем бирү буенча белем бирү программалары түбәндәге юнәлешләр буенча тормышка ашырыла: сәнгать, физкультура-спорт, фәнни-техник; экология-биология; табигый-фәнни; социаль-икътисадый; социаль-педагогик; ике өстәмә белем бирү учреждениесендә.

Эшчәнлек барышында үз вакытында хәл итүне таләп итә торган түбәндәге проблемалар ачыкланды:

1. Өстәмә белем бирү мәсьәләләрендә педагогик составның компетентлыгы житәрлек дәрәжәдә түгел һәм педагог-укытучыларны һөнәри компетентлыкны арттыруга мотивацияләү житәрлек түгел.

Фаразланыла торган чишү юллары:

- педагогик кадрларны дәрәс сайлауны гамәлгә ашыру;
- курс һәм курсара әзерлек аша тренер-укытучыларның һөнәри осталыгын үстерү өчен шартлар тудыру;
- төрле дәрәжәдәге ярышларда яхшы нәтижеләр күрсәткән тренерларны бүләкләү.

2. Белем бирү процессының матди-техник жиһазланышы житәрлек түгел.

Комплекслы эш өстәмә белем бирү педагогларының балалар белән төрле юнәлешләрдә нәтижелә эшен оештырырга мөмкинлек бирәчәк. Балаларның сәләтен үстерергә һәм алар белән бергә камиллеккә, әлегә процесста катнашучы һәр кешенең шәхси үсешендә яңа үрләргә ирешергә омтылырга ярдәм итәчәк.

2. Ярдэмче программаның төп максатлары, бурычлары һәм чаралары, аны тормышка ашыруның ахыргы нәтижэләрен, срокларын һәм этапларын тасвирлау

Ярдэмче программаның максаты - балаларга өстәмә белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү, ул уку нәтижэләренең заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтижэләренә ирешүгә юнәлдерелгән.

Ярдэмче программа түбәндәге бурычларны хәл итә:

- районда ӨББ эшчәнлегенә эчтәлеген яңарту;
- балаларга өстәмә белем бирү буенча муниципаль хезмәтләрнең сыйфатын күтәрү;
- балаларга өстәмә белем бирү системасында ил педагогикасының иң яхшы традицияләрен саклап калу һәм дәвам итү;
- өстәмә белем бирү системасының кадрлар потенциалын камилләштерү, бала шәхесенә гармонияле үсеш өлкәсендә педагогик эшчәнлекнең һөнәри дәрәжәсен күтәрү;
- балалар бакчаларының матди-техник базасын үстерү.

Ярдэмче программаның төп чаралары характеристикасы:

1. «Балалар сәламәтлегендә тайпылышларны иртә ачыклау» проектын тормышка ашыру.

Аппарат-программа комплексларын кулланып ("АРМИС") мәктәп укучыларының сәламәтлегенә торышындагы тайпылышларны иртә ачыклау буенча эш. "АРМИС" ул - моноблоклы, аз габаритлы, универсаль аппарат-программа комплексы, аңа санлы интерфейс аша кешенең физиологик параметрларын теркәү өчен датчиклар кушыла.

2. «Дәресләрдән соң мәктәп» проектын тормышка ашыру.

Проектның асылы-мәктәпләрдә түгәрәк эшчәнлегенә барлык спектрны яңарту, ул укучыларның техник ижаты һәм тикшеренү эшчәнлегенә өчен база булдыруга аеруча басым ясый. Проектны тормышка ашыру зарурлыгы балалар иминлегенә өчен, аларның ижади потенциалын ачуга, уңышлы шәхес формалаштыруга, киләчәк һөнәренә аңлы рәвештә сайлауга эзерлеккә һәм дәресләр тәмамлангандан соң эшләргә тиеш.

Мәгариф системасында сәламәтлек саклау эшчәнлегенә үстерүнең төп векторы - «Мәктәп-сәламәтлек территориясе» озақ сроклы проектын тормышка ашыру, ул түбәндәге төп юнәлешләрне үз эченә ала:

- «Профилактик белем бирү программаларын тормышка ашыру»;
- «Укучыларның физик тәрбияләү системасын үстерү»;
- «Укучыларның туклануын рационализацияләү»;
- «Сәламәтлек саклау өлкәсендә педагогларның һөнәри компетенциясен арттыру»;
- «Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру программаларына, шул исәптән «Уңышка юл» программасына укучы гаиләләренә жәлеп итү»;
- «Укучыларның профилактик эштә, социаль эһәмиятле проектларны гамәлгә ашыруда катнашуы («Лидерлык нигезләре», «Мөстәкыйль балалар» һ.б.)»;
- «Профилактик наркологик тикшерүләр үткәрү».

Гомуми белем бирү оешмалары командалары арасында «КЭС-БАСКЕТ» һәм «ШВЛ» мәктәп баскетбол лигасы чемпионатларында катнашу.

«КЭС-БАСКЕТ мәктәп баскетбол лигасы» һәм «ШВЛ» проектларында катнашу гомуми белем бирү оешмаларына матди базаны тулыландырырга

мөмкинлек бирэ. Чемпионатта катнашучы барлык мәктәпләр баскетбол туплары комплектларын, зональ этапларда жинүчеләр - проект спонсоры - ЯАЖ «Комплекслы энергия системалары» нан баскетбол формасы комплектларын алалар (Пермь) Моннан тыш, проектның иганәчесе тарафыннан бүләкләү атрибутикасы да бирелә.

Районның гомуми белем бирү оешмалары «Мини-футбол - мәктәпкә!» гомумроссия проекты кысаларында мини-футбол чемпионатында актив катнашалар.

Яңа жиһазлар сатып алу оешмаларның матди-техник базасын ныгытты, балаларга техник юнәлештәге өстәмә белем бирү программалары спектрын киңәйтте. Техник иҗатның яңа төрләре кертелде: робототехника, 3D-модельләштерү, санлы программа белән идарә итү станокларында эшләү.

3. Балалар хәрәкәте һәм балаларны социальләштерү формаларын үстерү:

- «Балалар район думасы» республика проекты тормышка ашырыла;
- хокук бозуларны профилактикалау буенча мәктәп отрядлары үсә;
- хокук бозуларны профилактикалау отрядлары актив эшли;
- «SaMoСтоятельныеДети» ведомствоара проекты тормышка ашырыла.

4. Балалар хәрәкәтен үстерү, балаларны социальләштерү буенча төп чаралар:

- Татарстан Республикасы мәгариф учреждениеләрендә Ватанга мэхәббәт, гаилә кыйммәтләрен һәм горейф-гадәтләрен, гомуми шәхес культурасын, укучыларның гражданлык тәңгәллеген, толерантлык культурасын, этник һәм динара хезмәттәшлек өлкәсендә социаль компетентлык, Ватанны саклауга әзерлек һәм яшь кешеләрнең Россия Федерациясә Кораллы Көчләре сафларында хезмәткә уңай мөнәсәбәтен формалаштыруга юнәлдерелгән хәрби-патриотик, фәнни-техник, рухи-әхлакый, сәнгать-эстетик, экологик тәрбиянең заманча программаларын гамәлгә ашыру;

- яшьләргә патриотик тәрбия бирү белән шөгыйльләнүче балалар һәм яшьләр оешмалары эшчәнлегенә мониторинг, яшьләргә патриотик тәрбия бирү буенча методик рекомендацияләр эшләү, Бөек Ватан сугышы һәм тарихның башка мөһим вакыйгалары турында тарихи хәтерне саклауга юнәлдерелгән республика акцияләре үткәрү;

- укучыларны тәрбияләү һәм социальләштерү, аларның шәхси һәм иҗтимагый әһәмияткә ия эшчәнлеге, социаль һәм граждан хәле, шул исәптән федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру аша үз-үзләрен үзең тәңгәлләштерү өчен шартлар тудыру;

- мәгарифтә дәүләт-иҗтимагый идарә, шул исәптән балалар иҗтимагый үзидарәсе формаларын үстерү;

- балалар тарафыннан кеше хокуклары һәм бала хокуклары өлкәсендә белем алуны тәэмин итә торган чаралар комплексын эшләү;

- балалар белән эш башкаручы оешма һәм учреждение белгечләрен укыту һәм квалификацияләрен күтәрү буенча гамәлдәге программаларны аларга балаларның мәнфәгатьләренә кагылышлы карарлар кабул итүдә катнашу хокукын аңлатучы махсус бүлек кертү юлы белән киңәйтү һәм аны тормышка ашыру принциплары;

- балаларның мәнфәгатьләренә кагылышлы карарлар кабул итүдә катнашуын бәяләү һәм даими мониторинг системасын һәм механизмын булдыру.

3. Ярдәмче программаның социаль-икътисадый нәтижәлелеген бәяләү

Ярдәмче программаның нәтижәлелеген бәяләү киләсе таблицада тәкъдим ителгән индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

Индикатор исеме	2021	2022	2023
5-18 яшьләрдәге балаларны өстәмә белем бирү программалары белән колачлау, процент	120	120	120
Ведомство буйсынуындагы дәүләт (муниципаль) оешмалары эшчәнлегенә нәтижәлелеге күрсәткечләре нигезендә муниципаль берәмлекләренә 80 процентыннан да ким булмаган өлешендә ӨББ, аларның житәкчеләре һәм төп категория хезмәткәрләре эшчәнлеген бәяләү гамәлгә ашырыла торган Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренә чагыштырма авырлыгы, процентлар	100	100	100
Балалар иҗтимагый берләшмәләре, яшьләр үзидарә органнары эшчәнлегенә жәлеп ителгән, актив тормыш позициясе, мөстәкыйльлек һәм ижади инициативаны күрсәтүче балалар санының артуы (2020 елга карата %) процентларда	115	115	115
Фестивальләр, конкурслар, олимпиадалар белән колачланган мәктәп яшендәге балаларның чагыштырма авырлыгы, процентлар	100	100	100
Сәламәтлеккә ярдәм итүче мәктәпләренә чагыштырма авырлыгы процентлар	100	100	100
Россия Федерациясе субъектында күрсәтелгән категорияләр буенча балаларның гомуми санында яшәү категорияләре, социаль һәм милек статусы, сәламәтлек торышы буенча, социальләштерү модельләре һәм программалары белән колачланган балалар өлеше, процентлар	94	95	95

План буенча күрсәткечләренә факттагы әһәмиятенә ирешү Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген раслаячак.

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль программасына 4 номерлы кушымта

**Ярдәмче программа
«2021-2023 елларга һөнәри һәм югары уку йортыннан соң белем бирүне үстерү
һәм әлеге өлкә хезмәткәрләренә квалификациясен күтәрү»**

Ярдәмче программаның аталышы	2021-2023 елларга һөнәри һәм югары уку йортыннан соң белем бирүне үстерү һәм әлеге өлкә хезмәткәрләренә квалификациясен күтәрү (алга таба - Ярдәмче программа)
Ярдәмче программаның төп эшләнүчеләр	МКУ «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» (алга таба - Мәгариф идарәсе)
Ярдәмче программаның максаты	Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясен тормышка ашыру мәнфәгатләрендә кирәкле квалификация алу өчен районның кеше потенциалын алга таба үстерүне һәм төрле категория гражданныр өчен киң мөмкинлекләр булдыруны тәэмин итү
Ярдәмче программаның гамәлгә ашыру сроклары	2021-2023 еллар
Еллар һәм чыганаclar буенча бүленеп, Ярдәмче программаның финанслау күләмнәре	2021-2023 елларга Ярдәмче программаны финанслау күләме Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2021 ел-0,00 мең сум; 2022 ел-0,00 мең сум; 2023 ел-0,00 мең сум. Ярдәмче программаны финанслау күләме алдан фаразланган характерга ия һәм Теләче муниципаль район Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Теләче муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә тәгаенләнәчәк)
Ярдәмче программа максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижеләре-4 (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары)	Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру 2022 елга түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк: - Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан югары белем бирү мәгариф оешмалары һәм югары белем бирү мәгариф оешмалары стипендиат студентларының санын арттыру, педагогик эшчәнлек төрән күздә тоткан югары белем бирү программалары буенча 40 кешегә кадәр; - һөнәри белем алган 25-65 яшьләрдәге, әлеге яшь төркемендәге халыкның гомуми саны 50 процентка кадәр арттыру; - хисап елында һөнәри белем бирү оешмалары базасында һөнәри белем бирү программалары буенча белем алган икътисадта эшләнүчеләрнең гомуми санын 32 процентка кадәр арттыру; - 2021-2023 елларга мәгарифне үстерү буенча федераль максатчан Программаның 1.2 чарасын тормышка ашыру өчен Татарстан Республикасы бюджетыннан, Теләче муниципаль районы бюджетыннан ел саен акча жәлеп итү

1. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенен Гомуни характеристикасы

Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районының көндәшлеккә сәләтлелеген билгели торган төп факторларның берсе - кеше капиталы үсеше, гражданнарның бүгенгә һәм иртәгәсә көннәрнең квалификация таләпләренә туры килә торган күнекмәләре һәм компетенцияләре сатып алу. Технологияләр һәм инновацияләрнең тизләтелгән рәвештә таралуы, житештерү процессларының фән сыйшыгын арттыру һөнәри белем бирү оешмалары алдында яңа бурычлар куя. Һөнәри белем бирүнең сыгылмалы һәм адаптив системасыннан башка сыйфатлы икътисади үсеш, шулай ук район халкының тормыш дәрәжәсен күтәрү мөмкин түгел.

Ярдәмче программаның төп максатлары, бурычлары, үсеш юнәлешләре һәм фаразланган параметрлары түбәндәге норматив хокукый актлар нигезендә билгеләнде:

- «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон;

- «Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан югары белем бирү мәгариф оешмалары студентларына педагогик эшчәнлек төрен күздә тоткан югары белем бирү программалары буенча стипендияләр рәвешендә айлык түләүләргә гамәлгә кую турында» 2016 елның 20 сентябрәндәге 660 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты карары.

2. Ярдәмче программаның төп максатлары, бурычлары

Өлеге Ярдәмче программа гамәлдәге предприятиеләрнең эшче һәм хезмәткәрләргә, урта буын белгечләргә кадрлар ихтыяжларын үз вакытында һәм сыйфатлы канәгатьләндерү өчен, шулай ук Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында яшәүчеләрнең һөнәри эшчәнлекләрендә һәм көндәлек тормышларында уңайлы үз-үзләрен тормышка ашыру өчен шартлар тудыру өчен төзелгән.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру Россия Федерациясә дәүләт системалы сәясәтенең бер өлеше булып тора.

Ярдәмче программаның максаты-районның кеше потенциалын алга таба үстерү һәм төрле категория гражданнар өчен Татарстан Республикасын социаль-икътисади үстерү стратегиясен тормышка ашыру мәнфәгатьләрендә кирәкле квалификацияләр алу өчен киң мөмкинлекләр булдыру.

2021-2023 елларда максатка ирешү өчен Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы башкарма хакимияте органнары һәм район предприятиеләре, учреждениеләре көчә белән түбәндәге бурычларны үтәү күздә тотыла:

1. Һөнәри кадрларга һәм компетенцияләргә соратуны фаразлау һәм мониторинглау буенча район системасын камилләштерү.

2. Халыкның төрле категорияләргә һөнәри белем бирү өчен шартлар тудыру.

Алда санап үтелгән бурычларны хәл итү өчен ярдәмче программа кысаларында түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру планлаштырылган.

1 бурыч кысаларында:

1. Барлык категория эш бирүчеләр белән бергә һөнәри кадрларга һәм компетенцияләргә фаразны формалаштыру механизмын камилләштерү.

2. Профессиональ кадрларга һәм компетенцияләргә таләпне ачыклау һәм анализлауны тәмин итә торган инфраструктураны камилләштерү.

2 бурыч кысаларында:

1. Һөнәри юнәлеш бирү һәм карьера үсеше системасын камилләштерү.
2. Кадрларны максатчан әзерләү системасын үстерү.
3. Халыкның барлык категорияләре өчен өзлексез һөнәри белем бирү структурасын, эчтәлеген һәм технологияләрен үстерү.

3. Ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

2021-2023 елларга Ярдәмче программаны финанслау күләме Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел - 0,00 мең сум;

2022 ел - 0,00 мең сум;

2023 ел - 0,00 мең сум

Теләче муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджеты турындагы карары нигезендә, ярдәмче программаны финанслау күләме алдан фаразланган характерга ия һәм аныкланачак.

4. Ярдәмче программаны тормышка ашыру механизмы

Ярдәмче программаны тормышка ашыру механизмы, ярдәмче программада куелган максатларга ирешү өчен, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы башкарма хакимияте органнары һәм предприятие, учреждениеләр арасында актив хезмәттәшлекне күздә тотта.

5. Ярдәмче программаның социаль-икътисадый нәтижәләгән бәяләү

Ярдәмче программаның нәтижәләгән бәяләү 1 номерлы Таблицада күрсәтелгән түбәндәге индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла

№ т/б	Күрсәткечнең атамасы	2021 ел	2022 ел	2023 ел
1.	Икътисадта мәшгуль булган әлеге яшь төркеменң гомуми санында һөнәри белем узган 25-65 яшьлек мәшгульлек халык санының чагыштырма авырлыгы, процентлар	40	30	30
2.	Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан мәгариф оешмаларының һәм югары белем бирүче мәгариф оешмаларының педагогик эшчәнлек төрен күздә тоткан белем бирү программалары буенча студентлар саны	15	15	15
3.	Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыруга Татарстан Республикасы бюджетыннан акчалар күләме, мең сум	0,000	0,000	0,000

План буенча күрсәткечләрнең факттагы әһәмиятенә ирешү Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләгәнә турында дәлилләчәк.